

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital)”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Banca Națională a Moldovei
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital)” (în continuare – proiectul hotărârii) este elaborat în temeiul art. 60-62 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul hotărârii a fost elaborat în contextul angajamentului Băncii Naționale a Moldovei de aliniere a cadrului prudențial pentru bănci la acquis-ul Uniunii Europene conform Anexei A la Cluster-lui 2 „Piața internă”, Capitolului 9 „Servicii financiare” din Programul național de aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 306/2025. Proiectul hotărârii are drept obiectiv armonizarea cadrului de reglementare secundar cu prevederile cadrului european aferent instrumentelor de fonduri proprii și datorii eligibile prin transpunerea articolelor 25-94 din <i>Regulamentul UE nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012</i>, precum și Regulamentului delegat (UE) 241/2014 cu privire la standardele tehnice de reglementare pentru cerințele privind fondurile proprii și pasivele eligibile aplicabile instituțiilor. Totodată, proiectul hotărârii înglobează modificări corelate cu actualizările aduse Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor (art.62), bazate pe modificările Codului Administrativ. Astfel, conform Legii nr.202/2017, termenul maxim pentru finalizarea procedurii de soluționare a cererii privind aprobarea prealabilă pentru diminuarea valorii, reducerea, distribuirea elementelor de fonduri proprii, precum și pentru distribuirea profitului către acționari de către bănci este de 40 de zile lucrătoare (față de 45 de zile, conform cerinței în vigoare din regulament). Luând în considerare practica de supraveghere, rezultatele testărilor la stres, precum și practicile generale privind o rată de distribuire a dividendelor care să susțină dezvoltarea sustenabilă a băncii, s-a constatat că o rată anuală de distribuire a dividendelor de până la 25% reprezintă o practică prudentă, care nu generează riscul de încălcare a

indicatorilor prudențiali. Astfel, conform proiectului hotărârii, băncile urmează să solicite aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei pentru distribuire anuale cumulative de la 25% din profitul băncii. Totodată, această abordare constituie o etapă spre alinierea la cerințele prudențiale ale Uniunii Europene.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii prevede crearea unui mecanism de protecție prudențial pentru expunerile neperformante, care presupune deducerea din fondurile proprii a expunerilor neperformante atunci când acestea nu sunt suficient acoperite prin provizioane. În acest scop, este stabilit un set clar de condiții pentru clasificarea expunerilor neperformante. Întrucât măsurile de restructurare datorate dificultăților financiare ar putea influența clasificarea unei expuneri drept neperformantă, proiectul hotărârii stabilește criterii clare privind impactul măsurilor de restructurare datorate dificultăților financiare.

Pentru a facilita tranziția către mecanismul de protecție prudențial aliniat la cel al Uniunii Europene, noile norme nu se vor aplica expunerilor inițiate înainte de intrarea în vigoare a proiectului hotărârii.

În acest sens, sumele deja deduse din fondurile proprii aferente reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale, calculate conform Regulamentului nr.231/2011, nu se deduc suplimentar conform mecanismului de protecție pentru expunerile neperformante.

Totodată, proiectul hotărârii a fost completat cu prevederi aferente deducerilor din elementele de fonduri proprii aferente securitizărilor și tratamentului riscului de credit conform abordării bazate pe modele interne de rating pentru riscul de credit (IRB).

Odată cu promovarea proiectului privind tratamentul riscului de credit pentru bănci utilizând abordarea IRB, proiectul hotărârii prevede punerea în aplicare a pragului minim privind cerințele de capital (output floor) de 72,5% pentru băncile care ar aplica abordările IRB raportat la cerința de capital calculată conform abordării standardizate. Pragul minim privind cerințele de capital al modelelor interne reprezintă una dintre măsurile-cheie ale reformei Basel III.

Totodată, proiectul hotărârii prevede completarea Regulamentului nr. 109/2018 cu un nou capitol privind caracteristicile elementelor și instrumentelor de pasive eligibile, care urmează a fi utilizate în scopul calculării cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile (MREL) stabilite în baza art.164 din Legea nr.232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor, astfel cum a fost modificată prin Legea nr.314/2024 (cu intrarea în vigoare la 1 ianuarie 2030).

Similar instrumentelor de fonduri proprii de nivel 1 de bază, instrumentele de pasive eligibile, pot fi răscumpărate (reduse) numai după acordarea aprobării prealabile de către Banca Națională a Moldovei în calitate de autoritate de rezoluție.

Totodată, proiectul prevede că o astfel de aprobare prealabilă, de reducere a fondurilor proprii de nivel 1 de bază/pasive eligibile, ar putea fi și o aprobare prealabilă generală, în cazul în care reducerea/răscumpărarea are loc în limitele perioadei de timp și ale cuantumului prestabilit vizate de aprobarea prealabilă generală. În vederea alinierii la amendamentele aduse articolului 62 din Legea nr. 202/2017, proiectul hotărârii prevede extinderea termenului maxim de examinare a cererii pentru aprobarea prealabilă la 40 de zile lucrătoare, de la 20 de zile pentru distribuirea profitului către acționari, respectiv de la 45 de zile pentru reducerea sau răscumpărarea instrumentelor de fonduri proprii de nivel 1 de bază. Având la bază practica de supraveghere, proiectul hotărârii prevede obținerea aprobării prealabile a Băncii Naționale a Moldovei pentru distribuiri anuale cumulative către acționari de la 25% din profitul băncii, celelalte distribuiri anuale cumulative din profitul băncii se vor efectua cu notificarea acesteia.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Proiectul hotărârii a fost elaborat în scopul alinierii cadrului normativ național la cel aplicabil în Uniunea Europeană. Prin urmare, analiza unor opțiuni alternative nu se justifică.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu este aplicabil
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Nu este aplicabil
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Proiectul hotărârii va conduce la perfecționarea reglementărilor interne, armonizate cu cadrul UE, echivalent standardelor Basel III, aferent fondurilor proprii și cerințelor de capital ale băncilor.
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
La nivelul Uniunii Europene, a fost adoptat Regulamentul (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, care are drept obiectiv instituirea unui cadru juridic aferent cerințelor prudențiale pentru instituțiile de credit. Prin prisma Regulamentului (UE) nr.575/2013, în proiectul hotărârii au fost transpuse prevederile articolelor 25-94 din Regulamentul dat, care au drept scop actualizarea cadrului prudențial aferent fondurilor proprii și cerințelor de capital pentru bănci. În acest context, potrivit prevederilor art. 31 alin.(4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr.100/2017) și a Regulamentului privind armonizarea legislației RM cu legislația UE, aprobat prin HG nr.1171/2018, a fost elaborat tabelul de concordanță al Regulamentului (UE) 575/2013 (articolele 25 - 94), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1623. Totodată, proiectul transpune parțial Regulamentul UE 241/2014 cu privire la standardele tehnice de reglementare pentru cerințele privind fondurile proprii și pasivele eligibile aplicabile instituțiilor, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul UE 2023/827 al Comisiei din 11 octombrie 2022.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
În contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, se impune transpunerea totală a dispozițiilor Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012. Necesitatea acestor măsuri normative derivă din obligația de aliniere la standardele europene în materia cerințelor prudențiale pentru bănci.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor <i>Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional</i>, proiectul hotărârii urmează a fi supus consultării publice, prin plasarea pe pagina web a BNM (www.bnm.md), în compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”. În baza propunerilor și obiecțiilor părților interesate se va întocmi sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărârii.
7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre, însoțit de tabelul de concordanță, se va expedia Centrului de Armonizare a Legislației în vederea efectuării expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, conform prevederilor art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017. Totodată, în temeiul art. 11 alin. (3³) din Legea nr.548/1995 se va solicita o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției.

Conform art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017, proiectul hotărârii a fost supus expertizei anticorupție în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în urma căreia factori și riscuri de corupție nu au fost identificate.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul hotărârii nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor normative cu care se află în conexiune. Aprobarea proiectului hotărârii nu conduce la necesitatea modificării altor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În scopul asigurării continuității activității în condițiile conformării prevederilor Programului Național de Aderare 2025/2029, proiectul hotărârii urmează să intre în vigoare la 1 iulie 2026. Prevederile care vizează abordările bazate pe modele interne de rating urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2027.